

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет комп'ютерних наук
Кафедра дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
Юрій КОТЛЯР
«21» 08 2025 року

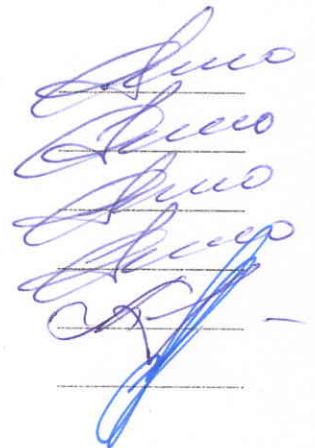

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПОЗИЦІЯ ТА ПРОЄКТНА ГРАФІКА

Спеціальність В2 Дизайн
Спеціалізація В2.01 Графічний дизайн
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Розробник	Юрій ОДРОБІНСЬКИЙ
Завідувач кафедри розробника	Юрій ОДРОБІНСЬКИЙ
Завідувач кафедри спеціальності	Юрій ОДРОБІНСЬКИЙ
Гарант освітньої програми	Юрій ОДРОБІНСЬКИЙ
Декан факультету комп'ютерних наук	Ангела БОЙКО
Начальник НМВ	Євгенія ПОСТИКІНА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Композиція та проєктна графіка	
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	
Спеціальність	В2 Дизайн	
Спеціалізація	В2.01 Графічний дизайн	
Освітня програма	Графічний дизайн і реклама	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	1	
Навчальний рік	2025/2026	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	1,2	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	8,5 кредитів / 255 годин	
Структура курсу: – лекції – лабораторні – годин самостійної роботи здобувачів вищої освіти	Денна форма	Заочна форма
	15 / 16	
	45 / 48	
	75 / 56	
Відсоток аудиторного навантаження	49%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	–	
Форма підсумкового контролю	Залік, іспит	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: виявлення та розвиток образного творчого мислення, розуміння основних композиційних закономірностей та вміння застосовувати набуті теоретичні знання і практичні навички, виходячи із умов конкретних художньо-практичних завдань.

Завдання:

- ознайомити з основними поняттями дисципліни;
- формування та розвиток у здобувачів вищої освіти знань, вмінь і навичок в сфері композиції;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти із технічними прийомами та засобами формальної композиції
- формування знань, вмінь та навичок у галузі художньо-проєктної графіки;
- опанування образотворчою грамотою в процесі виконання практичних завдань;
- розвиток художньо-композиційного мислення майбутніх дизайнерів;
- розвиток у здобувачів вищої освіти почуття гармонії й ритму;

- формування у здобувачів вищої освіти вмінь та навичок виконання конкретних художньо-практичних завдань,
- виховання художньо-естетичного смаку та образного сприйняття оточуючої дійсності.

Взаємозв'язки з іншими дисциплінами

Пореквізити:

є базою для вивчення дисциплін: «Живопис», «Дизайн упаковки та етикетки», «Макетування та моделювання», «Типографіка і леттеринг» та проходження «Ознайомчої практики».

Предмет: вивчення закономірностей формальної та предметної композиції в усьому різноманітті її можливостей та образно-технічного інструментарію.

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти отримує:

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК 3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.
- СК 5. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.
- СК 10. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності, зокрема в психології сприйняття, соціології, маркетингу та інформаційних технологіях, для аналізу потреб аудиторії, оптимізації візуальних рішень і досягнення максимальної ефективності рекламних кампаній..

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ПРН 6. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.

ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.

ПРН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма:

№	Теми	Лекції	Практичні (лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Вступ. Поняття композиції. Структура композиції	2	4	8
2	Поняття «точка» як елемент композиції	4	4	10
3	Лінія як засіб композиції та образно-емоційної виразності	4	8	14
4	Основні властивості та якості композиції	3	9	14
5	Формотворчі закономірності композиційних рішень	2	10	16
6	Тотожність. Ньюанс і контраст		10	13
	Разом за 1 семестр	15	45	75
7	Стилізація. Внутрішня та зовнішня	6	8	10
8	Моделі супідрядності в художньому формотворенні		10	10
9	Поняття та засоби комбінаторики. Концептуальність. Образність. Цілісність	10	10	12
10	Пропорції, ритм та масштаб в побудові комбінаторних рядів		10	12
11	Комбінаторні засоби побудови об'ємних форм		10	12
	Разом за 2 семестр	16	48	56
	Всього за курс	31	93	131

4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 План лекцій

№	Тема заняття / план	К-сть годин
1 семестр		
1.	Лекція 1. Вступ. Поняття композиції. Структура композиції Композиція. Прийоми і засоби. Види і типи композиції. Графічна азбука. Побудова, структура і метод художньо-образного формоутворення. Образно-асоціативні композиції. Абстрактні композиції. Значення композиції (площина, об'ємна, просторова). Організація елементів форми. Вимоги гармонізації форми. Логічна завершеність та художня цілісність. Питання законів та правил композиції. Принципи уподібнення та руху від загального до часткового. Графічна абетка. Точка, лінія, пляма. Психологічне сприйняття 4 тони композиції. Вимоги гармонізації форми. Логічна завершеність та художня цілісність. Композиція як найбільш досконалий тип функціональної структури відкритого модифікаційного типу. Композиція як предмет художньої діяльності; творчий метод художника; спосіб формоутворення в мистецтві; процес художньої творчості. Золотий перетин, Модулор, числа Фібоначчі.	2
2.	Лекція 2. Поняття «точка» як елемент композиції Геометричне та графічне визначення поняття точки. Точка як елемент композиції. Точка як засіб емоційної виразності композиції. Точка як візуальний та змістовний акцент композиції. Поняття «площини» (пляма) і «точки». Засоби композиційного групування кількості точок. Точка як епіцентр. Точка як фокус композиції. Конфлікт, гармонія точок. Єдність в різноманітності, різноманітність в єдності.	4
3.	Лекція 3. Лінія як засіб композиції та образно-емоційної виразності Лінії – відчуття легкості, невагомості та емоційного впливу для досягнення виразності композиції. Геометричне та графічне визначення лінії. Сполучення точки і лінії. Лінія як місце перетину площини та об'ємів. Напрямок та характеристика ліній у формальній композиції. Фактура і насиченість лінії. Маса лінії. Різновиди лінійної формалізації. Емоційно-образні властивості лінії.	4
4.	Лекція 4. Основні властивості та якості композиції Композиція як результат глибокого художнього осмислення та раціональної гармонізації візуальної конструкції. Визначальна якість композиції органічність зв'язків між частиною та цілим, що може бути досягнуто низкою способів та прийомів таких як стилізація, інтерполяція, ремінісценція, реплікація, комбінаторика, акцентування, уподібнення форм, геометризація тощо. Композиційні якості (декоративності, емблематичності,	3

	символічності, алегоричності, цілісності, ритмічності, врівноваженості та співмірності), яких може набувати мистецький твір, одночасно можуть виступати як складові оціночного критерію виразності. Композиційна рівновага. Симетрія. Асиметрія. Основні види симетрії (дзеркальна, осьова, центральна, гвинтова). Прийоми симетричної композиції, активна формотворча закономірність побудови композиції, стан форми. Гармонійна форма, єдність і художня виразність. Дослідження Генріха Вейля (порядок, краса і досконалість). Асиметрична форма. Композиційна врівноваженість в асиметричній формі. Статичність форми (рівновага, спокій, сталість форми в усьому її устрої, в геометричній основі). Вісь як головний засіб статичної композиції. Динамічність як зорове сприйняття руху, стрімкість форми. Формотворчі засоби спрямованості форми.	
5.	Лекція 5. Формотворчі закономірності композиційних рішень Вивчення відомостей: конструкція як основа функціональної структури композиції. Закони організації зображального простору. Неоднорідність зображального простору. Схема силових полів за Р. Арнхеймом. Візуальна композиційна рівновага. Статика, динаміка. Ритм, метр. Визначення композиційного центру, акцентування уваги – кольором, контуром, тональним контрастом, інтервалом, текстом, введенням сюжетного ряду, змінами структури, масштабів, силуетної пластики, групуванням елементів, спрямуванням силових ліній.	2
2 семестр		
6.	Лекція 6. Стилзація. Внутрішня та зовнішня Поняття стилю, стилізації та стайлінгу. Типи стилізації. Стилзація ретроспективна: копіювання візуальної форми культурного зразка; прямий перенос окремих візуальних ознак зовнішньої будови культурних зразків на проєктований предмет (орнаментальні деталі, декоративні або конструктивні елементи); перенос зовнішніх характерних структурних ознак морфології. Стилзація декоративна. Геометризація, узагальнення та трансформація природних прототипів. Супідрядність як базовий принцип організації цілісної композиції. Художній образ та засоби його творення. Моделювання супідрядності елементарними геометричними фігурами. Геометричні передумови формотворення. Художній образ та його конкретизація шляхом суб'єктивного та емоційного сприйняття художником. Узагальнення як основа створення художнього образу. Різновиди узагальнення: абстрагування, ідеалізація, типізація.	6
7.	Лекція 7. Поняття та засоби комбінаторики. Концептуальність.	10

	Образність. Цілісність Поняття комбінаторики та історія комбінаторних рішень. Орнаментальні побудови, як найдавніший приклад комбінаторної методики. Творчість супрематистів. Концептуальність як ключова складова дизайн-процесу і використання засобів комбінаторики зокрема. Функціонально-змістовний напрям комбінаторики (варіації типових елементів) та формально-образний напрям (варіації кольору, групування, орнаменталізації). Засоби збагачення комбінаторних рішень. Пропорції та пропорціювання. Питання «золотої пропорції». Поняття простого й складного ритму, побудови ритмічних рядів. Використання варіацій масштабу. Біоформи в художньому конструюванні. Діапазон можливостей об'ємно-просторової комбінаторики в різних напрямках дизайну. Комбінаторика в графічному дизайні.	
Всього:		31

4.2. План практичних (лабораторних, півгрупових) занять

№	№ зан.	К-ть год.	Тема заняття
1 семестр			
1.	1	2	Лабораторна робота №1. Виконати площинну композицію закритого типу із виявленням композиційного центру на основі побудови вертикальних і горизонтальних ліній за пропорційним співвідношенням золотого перетину, використовуючи принципи гармонії елементів і 4 тонів.
2.	2	2	Лабораторна робота №2. Створення модульної композиції на основі єдиного модулю.
3.	3	2	Лабораторна робота №3. Створення модульної композиції на основі масштабності.
4.	4	2	Лабораторна робота №4. Створення площинних композицій закритого та відкритого типу із виявленням консонансу і дисонансу у графіці.
5.	5	2	Лабораторна робота №5. Створення композиції на основі обрисів руки за темою уявлення та аглютинація.
6.	6	2	Лабораторна робота №6. Створення композиції на основі принципу «Трансформація» зображення.
7.	7	2	Лабораторна робота №7. Створення композиції на основі текстури деревини у графіці.
8.	8,9	4	Лабораторна робота №8. Виконати площинну композицію в техніці «Аплікація» із виявленням композиційного центру на основі комбінації різних геометричних фігур різних величин (трикутники, кола, прямокутники,

			квадрати, овали) на контрастному фоні по 6 темах: симетрія, асиметрія, легкість, важкість, радість, сум.
9.	10,11	4	Лабораторна робота №9. Виконати площинну композицію в техніці «Аплікація» із виявленням композиційного центру на основі комбінації різних геометричних фігур різних величин (трикутники, кола, прямокутники, квадрати, овали) на контрастному фоні по 6 темах: агресія, ніжність, молодість, старість, спека, холод.
10.	12,13	4	Лабораторна робота №10. Створення об'ємно-просторової композиції за формою куба із зображенням, що будуть гармонійно підкреслювати форму куба у графіці.
11.	14,15	4	Лабораторна робота №11. Створення об'ємно-просторової композиції за формою куба із зображенням, що будуть руйнувати форму куба у графіці.
12.	16,17	4	Лабораторна робота №12. Створення об'ємно-просторової композиції за формою кубів різних розмірів із зображенням за обраною темою у графіці. Тема: агресія, ніжність, молодість, старість, спека, холод.
13.	18,19	4	Лабораторна робота №13. Створити авторську роботу "Оптична ілюзія" у графіці.
14.	20,21	4	Лабораторна робота №14. Створити стайлінг роботи «супрематизму»
15.	22,23	3	Лабораторна робота №15. Створити авторську роботу в техніці «монотипія».
2 семестр			
16.	24	2	Лабораторна робота №16. Створення зовнішньої та внутрішньої стилізації на основі предмета чи об'єкта.
17.	25	2	Лабораторна робота №17. Створення зовнішньої та внутрішньої стилізації на основі предмета чи об'єкта. Максимальна кількість варіацій у кольорі.
18.	26	2	Лабораторна робота №18. Створення комбінованої стилізації на основі двох предметів чи об'єктів.
19.	27	2	Лабораторна робота №19. Створення комбінованої стилізації на основі трьох предметів чи об'єктів.
20.	28,29	4	Лабораторна робота №20. Створити авторську композицію за напрямком «сюрреалізм».
21.	30	2	Лабораторна робота №21. Створити власну роботу принципами абстрактного експресіонізму за «технікою крапельного зрошення».
22.	31,32	4	Лабораторна робота №22. На основі принципів синтезованого массюрреалізму створити рекламну фотокомпозицію "Вписування" одного обраного студентом профінструменту (Розробити рекламний постер

			профінструменту принципом вписування).
23.	33,34	4	Лабораторна робота №23. На основі принципів синтезованого масжурреалізму створити рекламну фотокомпозицію "Вписування" одного обраного студентом товару на вибір: побутова техніка, смаколик.
24.	35,36	4	Лабораторна робота №24. Створити напис, використовуючи принцип графіті і 3Д композиції.
25.	37	2	Лабораторна робота №25. Створити композицію «Емодзі», на основі рандомнообраної емоції і його асоціативного сприйняття.
26.	38, 39	4	Лабораторна робота №26. Створення площинної композиції «Мій улюблений смак», на основі асоціативного сприйняття у кольорі.
27.	40	2	Лабораторна робота №27. Створення площинної композиції «Моя улюблена музика», на основі асоціативного сприйняття у кольорі.
28.	41	2	Лабораторна робота №28. Створення площинної ілюзійно-асоціативної композиції за темою «Дош» у вільній техніці.
29.	42	2	Лабораторна робота №29. Створення площинної ілюзійно-асоціативної композиції за темою «Вітер» у вільній техніці.
30.	43	2	Лабораторна робота №30. Створення площинної ілюзійно-асоціативної композиції за темою «Вогонь» у вільній техніці.
31.	44,45	4	Лабораторна робота №31. Створення об'ємно-просторової композиції засобами побудови комбінаторних форм з підручних матеріалів за темою «Протистояння».
32.	46,47	4	Лабораторна робота №32. Створити абстрактну композицію за темою «Психотип людини» у кольорі, обираючи для роботи одного зі здобувачів групи.
Всього		93	

4.3. Завдання для самостійної роботи

1 семестр

Самостійна робота №1. Створення закритої композиції використовуючи техніку «гризайль» і 4 тонів за пропорційним співвідношенням золотого перетину.

Самостійна робота №2 Створення композиції на основі текстури каменю у графіті.

Самостійна робота №3. Створення авторської площинної композиції за темою: Нейрографіка

Самостійна робота № 4. Створити копію роботи «Оптична ілюзія» у графіті.

Самостійна робота №5 Створити точну копію роботи «супрематизму»

2 семестр

Самостійна робота №6. Створити точну копію роботи «сюрреалізму»

Самостійна робота №7. Створити рекламну фотокомпозицію «Вписування» за темою: спорт-інвентар.

Самостійна робота №8. Створення авторської площинної композиції за темою: Улюблений запах.

Самостійна робота №9. Створення авторської площинної композиції за темою: Мати-Земля.

Самостійна робота №10. Створити абстрактну композицію за темою «Психотип людини» у кольорі, обираючи для роботи одного зі здобувачів групи.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Півгрупові заняття проводяться в художній лабораторії для виконання творчих аудиторних завдань та завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль). Лабораторія має бути оснащена проектором та персональним комп'ютером з підключенням до Інтернет для візуального супроводження, демонстрації презентацій, комунікації та опитувань.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Залік (1 семестр)

У кінці семестру передбачений залік, що проводиться у формі тестування та виконання практичного завдання. Тест складається з 30 питань, в яких по 3 варіанти відповіді (0,5 балів за кожен правильну відповідь) – 15 балів. Практичне завдання: створити дві композиції на одному аркуші у кольорі за темами «Консонанс і Дисонанс» - 15 балів.

Матеріали: папір формату А4, чорна туш, прості олівці, лінійка, маркери, лінери.

Перелік питань, що виносяться на залік:

1. Поняття композиції.
2. Симетрія в композиції.
3. Поняття: ритм, модуль, рапорт.
4. Принципи формування модульної композиції.
5. Пропорції. Принципи побудови пропорційного співвідношення в композиції.
6. Асиметрія в композиції.
7. Принципи формування рапорту.
8. Пропорційність в об'ємно-просторовій композиції.
9. Домінанта в композиції. Особливості створення.
10. Нюанс в композиції.
11. Тектоніка в композиції.
12. Акцент в композиції.
13. Контраст в композиції.
14. Статика, статичність в композиції.

15. Динаміка і динамічність композиції.
16. Глибинно-просторова композиція.
17. Об'ємно-просторова композиція.
18. Хроматичні кольори.
19. Ахроматичні кольори.
20. Формальна композиція.
21. Декоративна композиція.
22. Шрифтова композиція.
23. Станкова композиція.
24. Об'ємна композиція.
25. Архітектурна композиція.
26. Закони композиції.
27. Властивості композиції.
28. Рівновага в композиції.
29. Завершеність композиції.
30. Композиційний центр.
31. Геометричний центр.
32. Оптичний центр.
33. Сюжетний (семантичний) центр.
34. Гармонія в композиції.
35. Виразність в композиції.
36. Композиційна конструкція.
37. Дисонанс в композиції.
38. Консонанс в композиції.
39. Стилзація в образотворчому мистецтві та дизайні.
40. Принцип підпорядкування в композиції.
41. Принцип єдності в композиції.
42. Метрика та ритміка в композиції.
43. Особливості будови декоративного зображення.
44. Основні види орнаментів та їхнє використання.
45. Фактура і текстура, поясніть їхнє значення в дизайні.
46. Дайте визначення: статика, динаміка, легкість, важкість.
47. Назвіть основні види орнаментальних мотивів.
48. Охарактеризуйте антропоморфний та орнітоморфний мотив.
49. Охарактеризуйте поняття «модульна композиція».
50. Назвіть основні 4 тони кольорової плями.
51. «Теплі і холодні» кольори.
52. Сприйняття кольору у просторі.
53. Поняття «насиченості кольору».
54. Відкрита і замкнута композиція.
55. Відмінність декоративної та абстрактної композиції.
56. Форма та її вплив на людину.
57. Пропорція в композиції.
58. Поняття стилізації.
59. Типи стилізації.

60. Стилiзацiя декоративна.
61. Трансформацiя природних прототипiв.
62. Супiдряднiсть як базовий принцип органiзацiї цiлiсної композицiї.
63. Художнiй образ та засоби його творення.
64. Моделювання супiдрядностi елементарними геометричними фiгурами.
65. Художнiй образ та його конкретизацiя шляхом суб'єктивного та емоцiйного сприйняття художником.
66. Узагальнення як основа створення художнього образу.
67. Рiзновиди узагальнення.
68. Особливостi абстрагування в композицiї.
69. Особливостi iдеалiзацiї i типiзацiя в композицiї.
70. Комбiнаторнi методики в композицiї.
71. Концептуальнiсть як ключова складова дизайн-процесу.
72. Функцiонально-змiстовний напрям комбiнаторики (варiацiї типових елементiв).
73. Формально-образний напрям (варiацiї кольору, групування, орнаментацiї).
74. Засоби збагачення комбiнаторних рiшень.
75. Пропорцiї та пропорцювання.
76. Поняття простого й складного ритму, побудови ритмiчних рядiв.
77. Використання варiацiй масштабу.
78. Бiоформи в художньому конструюванні.
79. Можливостi об'ємно-просторової комбiнаторики в рiзних напрямках дизайну.
80. Чим видiзняється декоративна композицiя?
81. Назвіть основний вид симетрiї, де повторюється елемент у колi?
82. Чим досягається емоцiйно-образна властивiсть лiнiй?
83. Дайте визначення термiну «компiляцiя».
84. Що таке абстракцiя?
85. Модульор – це?
86. Назвіть основнi види стилiзацiї.
87. Назвіть основнi принципи комбiнаторики в композицiї.
88. Прямi кути в просторi.
89. Де з'явився термiн «Супрематизм»?:
90. Заоваленi та заокругленi форми в композицiї.
91. Що таке концепцiя твору?
92. Хто ввiв в обiг термiн «Архипентура»?
93. Назвіть основнi композицiйнi принципи Генрiха Вейля?
94. Дайте визначення термiну «реплiкацiя».
95. Змiст визначення «модульний елемент» композицiї.
96. Лiнiйнi елементи в композицiї.
97. Метричнi композицiйнi ряди:
98. Ретроспективна стилiзацiя.
99. Поняття стайлiнгу.
100. Нейрографiка та її композицiйнi принципи.

«0» варіант залікового питання з тесту

Консонанс в композиції – це:

- А. неузгодженість елементів композиції за розміром, масштабом, спрямованістю форми, силуету, кольору.*
- В. повна узгодженість елементів композиції за розміром, масштабом, спрямованістю форми, силуету, кольору.*
- С. часткова узгодженість елементів композиції за розміром, масштабом, спрямованістю форми, силуету, кольору.*

Іспит (2 семестр)

У кінці 2 семестру передбачений іспит, що проводиться у формі виконання двох практичних завдань.

1. Створення комбінованої стилізації на основі 3 власних предметів. Формат А-4, олівець, лінер, акварель або гуаш.

2. Створення тематичної кольорової композиції за 1 темою на вибір (сум, інтрига, легкість, важкість). Формат А-4, олівець, лінер, акварель або гуаш

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1 семестр

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Лабораторна робота №1	3
2	Лабораторна робота №2	3
3	Лабораторна робота №3	3
4	Лабораторна робота №4	3
5	Лабораторна робота №5	3
6	Лабораторна робота №6	3
7	Лабораторна робота №7	3
8	Лабораторна робота №8	3
9	Лабораторна робота №9	3
10	Лабораторна робота №10	3
11	Лабораторна робота №11	3
12	Лабораторна робота №12	3
13	Лабораторна робота №13	3
14	Лабораторна робота №14	3
15	Лабораторна робота №15	3
16	Самостійна робота №1	5
17	Самостійна робота №2	5
18	Самостійна робота №3	5
19	Самостійна робота №4	5
20	Самостійна робота №5	5
21	Залік	30
	Всього	100

2 семестр

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Лабораторна робота №16	2
2	Лабораторна робота №17	2
3	Лабораторна робота №18	2
4	Лабораторна робота №19	2
5	Лабораторна робота №20	2
6	Лабораторна робота №21	2
7	Лабораторна робота №22	2
8	Лабораторна робота №23	2
9	Лабораторна робота №24	2
10	Лабораторна робота №25	2
11	Лабораторна робота №26	2
12	Лабораторна робота №27	2
13	Лабораторна робота №28	2
14	Лабораторна робота №29	2
15	Лабораторна робота №30	2
16	Лабораторна робота №31	2
17	Лабораторна робота №32	3
18	Самостійна робота №6	5
19	Самостійна робота №7	5
20	Самостійна робота №8	5
21	Самостійна робота №9	5
22	Самостійна робота №10	5
23	Іспит	40
	Всього	100

6.1. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на лабораторних заняттях

Навчальна дисципліна «Композиція та художня графіка» передбачає переважно індивідуальну роботу. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Якісними критеріями оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на лабораторному занятті є:

1. Повнота виконання завдання: елементарна, фрагментарна, неповна, повна.
2. Рівень самостійності здобувача вищої освіти: під керівництвом викладача, консультація викладача, самостійно.
3. Рівень навчально-пізнавальної діяльності: репродуктивний, алгоритмічний, продуктивний, творчий.

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
<i>3-2 бали</i>	Робота виконана на високому художньому та технологічному рівні у повному обсязі, здобувач вищої освіти демонструє високий рівень застосування теоретичних знань на практиці. Можуть бути незначні неточності.
<i>1 бал</i>	Робота виконана у повному обсязі, однак здобувач вищої освіти звертався за консультаціями до викладача, є наявні неточності і помилки у виконанні.
<i>0 балів</i>	Здобувач вищої освіти не в змозі виконати завдання лабораторної роботи.

6.2. Критерії оцінювання самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання самостійних завдань здобувача вищої освіти є:

1. самостійність виконання завдання;
2. правильність, точність, оптимальність реалізації поставленого завдання;
3. завершеність завдання;
4. вміння захищати результати виконаного завдання.

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
<i>5 балів</i>	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який виконав самостійну роботу, на високому художньому та технологічному рівні у повному обсязі, демонструючи високий рівень застосування теоретичних знань на практиці.
<i>4 бали</i>	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який виконав самостійну роботу, на доброму художньому рівні у повному обсязі, але із незначними неточностями.
<i>3 бали</i>	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який виконав самостійну роботу на достатньому рівні із значною кількістю недоліків і помилок.

<i>2-1 бали</i>	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який частково виконав самостійну роботу із значними художніми помилками, неточностями та недоліками на задовільному рівні.
<i>0 балів</i>	Здобувач вищої освіти не в змозі виконати завдання самостійної роботи.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на заліку

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
<i>14-15 балів</i>	Екзаменаційна робота вражає глибоким розумінням законів гармонії та контрасту: автор майстерно втілює концепцію спокою (консонансу) та напруги (дисонансу) через ритм, форму та колір. Композиції на аркуші складають ідеальну пару, де колірні відношення працюють на підсилення теми. Продemonстровано бездоганне володіння колористикою: від тонких нюансних переходів у «Консонансі» до експресивних поєднань у «Дисонансі»
<i>12-13 балів</i>	Здобувач продемонстрував впевнену художню грамотність та фаховий підхід до завдання: обидві теми розкриті чітко, візуальна різниця між гармонійним та конфліктним станами очевидна. Технічне виконання у кольорі якісне, проте можливі незначні зауваження до врівноваженості мас на аркуші або другорядних деталей колориту. Робота виглядає цілісною та професійною.
<i>10-11 балів</i>	Представлені композиції характеризуються належним рівнем виконання, але мають певні формальні неточності: ідеї консонансу та дисонансу зрозумілі, проте художнім образами бракує гостроти або індивідуальності. Наявні дрібні помилки у колірному балансі (наприклад, дисонанс виглядає недостатньо напруженим, а консонанс — занадто статичним). Зв'язок між двома частинами роботи на одному аркуші слабкий.
<i>8-9 балів</i>	Завдання реалізовано на базовому рівні з помітним спрощенням художньої мови: теми розкриті прямолінійно, без пошуку цікавих пластичних рішень. У роботі з кольором помітна невпевненість: брудні відтінки або випадкові поєднання, що не працюють на ідею. Композиціям бракує цілісності, а взаємодія форм виглядає хаотичною. На заліку здобувач демонструє обмежене знання теорії композиції (ритму, статичності, динаміки), даючи лише загальні відповіді на запитання.
<i>6-7 балів</i>	Рівень виконання проєкту є гранично допустимим через наявність серйозних композиційних помилок: автор не зміг передати суттєву різницю між консонансом та дисонансом, через що роботи виглядають одноманітно. Технічне виконання недбале, колірні рішення випадкові та не підкріплені логікою завдання. Структура аркуша порушена, елементи «розсипаються».
<i>0-5 балів</i>	Робота не відповідає навчальним вимогам або має ознаки плагіату:

	відсутня одна з обов'язкових тем або завдання виконане не в кольорі. Повне ігнорування принципів побудови композиції та законів колористики. Або здобувач взагалі не з'явився на залік
--	--

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на іспиту

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
36-40 балів	Представлений екзаменаційний доробок виявляє найвищий ступінь художньої майстерності та аналітичного мислення: у першому завданні продемонстровано майстерний синтез трьох об'єктів у єдиний стилізований образ із досконалою графічною мовою. Друге завдання вражає глибиною передачі обраної емоції (сум, інтрига, легкість або важкість) через бездоганно підібрані колірні відношення та ритміку форм. Роботи мають високу художню цінність, технічне виконання філігранне.
33-35 балів	Робота відзначається фаховим підходом та зрілим розумінням законів візуального мистецтва: комбінована стилізація предметів виконана грамотно, з чітким дотриманням обраного графічного стилю. Тематична композиція переконливо транслює обраний стан, колірна гама гармонійна та відповідає змісту завдання. Присутні лише незначні зауваження до другорядних деталей композиційної рівноваги.
25-32 бали	Практичні завдання виконані на належному рівні, проте містять певні формальні чи технічні неточності: у стилізації об'єктів простежується ідея, але бракує цілісності поєднання трьох елементів (деякі частини «випадають» із загального стилю). Тематична композиція передає обрану тему, але художнє рішення є дещо стандартним або передбачуваним. Наявні помилки у колористичному балансі.
20-24 бали	Результати іспиту свідчать про базове засвоєння матеріалу при спрощеному підході до завдань: стилізація предметів виконана формально, без пошуку цікавої пластичної форми. Тематична композиція відображає обрану емоцію лише частково через невдалий вибір кольорових плям або хаотичність елементів. У технічному виконанні помітні суттєві огріхи (бруд у кольорі, недбалість ліній).
11-19 балів	У представлених роботах спостерігаються суттєві концептуальні та технічні прогалини: комбінована стилізація виглядає розрізненою, три предмети не поєднані спільною логікою. Тематична композиція не передає обраний стан (наприклад, тема «легкість» виглядає візуально «важкою» через помилки в колористичності). Роботи мають незавершений вигляд, порушено основні закони композиції (статичу, динаміку, ритм).
0-10 балів	Навчальні досягнення не відповідають мінімальним вимогам програми: одне з завдань не виконане або обидві роботи мають ознаки плагіату. Повне нерозуміння принципів стилізації та психологічного

	впливу кольору. Здобувач вищої освіти не зміг презентувати результати роботи або взагалі не надав екзаменаційні завдання до перевірки.
--	--

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

7.1. Основні:

1. Бірюков М. Класифікація і різновиди відчуттів та їх використання в асоціативній композиції / М. Бірюков // Освіта на Луганщині. – 2013. – № 2. – С. 54-60.
2. Білялова І. Я. Декоративна стилізація на заняттях із дисципліни «Основи композиції»/ Білялова І. Я. // Проблеми інж.-пед. освіти. – 2012. – № 37. – С. 173-176.
3. Іванов С. Основи композиції видання : навч. посіб. для студ. ВНЗ / С. Іванов. – Л. : Світ, 2013. – 229 с.
4. Михайленко В. Є., Яковлєв М. І. Основи композиції. Геометричні аспекти художнього формотворення : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Є. Михайленко, М. І. Яковлєв. – К. : Каравела, 2018. – 304 с.
5. Сбітнєва Н.Ф. Історія графічного дизайну: навчальний посібник / Н.Ф. Сбітнєва Харків: ХДАДМ, 2014. – 224 с.:іл.
6. Синєпупова Н. Композиція: тотальний контроль. / Н Синєпупова. – Київ : ArtHuss, 2019. – 240с.

7.2. Додаткові:

1. Одробінський Ю.В. Методи інтуїтивно-асоціативного пошуку в дизайні графіки // Збірник тез доповідей: XXVII Всеукраїнська щорічна науково–практична конференція «Могилянські читання–2024: досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти». Миколаїв : ЧНУ ім. Петра Могили, 6–10 листопада 2024 року. – С. 225-230.
2. Одробінський Ю.В. Поняття натхнення в творчо-виконавській діяльності дизайнера // Збірник тез доповідей IX Міжнародної науково-практичної конференції «Стан та перспективи розвитку культурологічної науки»: збірник тез доповідей / [редкол.: В. Л. Мозговий (гол. ред.) та ін.]. – Миколаїв : МФ КНУКіМ, 2023. – С. 44-47.
3. Одробінський Ю.В. Когнитивне сприйняття масшюрреалістичних композицій в рекламних постерах // VIII Міжнародна науково-практична конференція «Стан та перспективи розвитку культурологічної науки»: збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, (22 грудня 2022 р.) / [редкол.: В. Л. Мозговий (гол. ред.) та ін.]. – Миколаїв : ВП «МФ КНУКіМ», 2022. – С. 72-76.
4. Одробінський Ю.В. Формування етнофутуристичних принципів художньої самоідентифікації // Наукові записки Тернопільського національного

педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: мистецтвознавство. —
Тернопіль, 2017.— №1/2017 (Випуск 36). – С. 262-269.